

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
(Декан факультету суспільних наук
Юрій ОСТАПЕЦЬ/
«_____» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітня програма	Початкова освіта
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

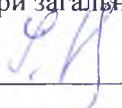
Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність вчителя початкової школи» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта освітньої програми Початкова освіта.

Розробники: Розлуцька Галина Миколаївна професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 12 від « 8 » червня 2023 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

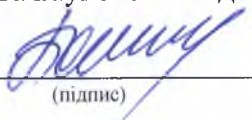

(підпис) /Ірина КОЗУБОВСЬКА/
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від « 29 » червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

(підпис) /Олена ПОПАДИЧ/
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

© Розлуцька Г.М., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	2	2
	Лекції:	
	32	10
	Практичні (семінарські):	
	14	4
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	74	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Педагогічна майстерність вчителя початкової школи**» є ознайомлення магістрів ОПП «Початкова освіта» з можливостями фахової самореалізації завдяки педагогічній майстерності, як інтегративному комплексу певних професійних якостей особистості викладача вищої школи, професійної компетентності, психолого-педагогічної готовності, здатності ефективно вирішувати освітні завдання нової української школи.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 4. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-5. Здатність працювати автономно.

ЗК -6. Здатність працювати в полікультурному просторі.

СК-3. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

СК-4. Здатність до педагогічного партнерства (наставництво, супервізія, інтервізія тощо), до організації роботи інклюзивного класу.

СК-5. Здатність організувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.

СК-6. Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність в системі початкової освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.

СК-7. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.

СК-8. Здатність працювати в полікультурному середовищі.

СК-9. Здатність критично оцінювати власну діяльність та професійну діяльність інших фахівців в галузі початкової освіти.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Педагогічна майстерність вчителя початкової школи**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 5 Освіта в полікультурному суспільстві

ОК 8 Педагогічне партнерство з різними соціальними інститутами

ОК 9 Інновації у початковій освіті (Нова українська школа)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Початкова освіта**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.	ПРН 3
Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	ПРН 4
Організувати та управляти освітніми процесами у складних,	ПРН 5

непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.	
Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організувати роботу інклюзивного класу.	ПРН 6
Планувати, організувати і здійснювати наукові (експериментальні) дослідження у сфері початкової освіти; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; доводити власну наукову позицію.	ПРН 9
Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.	ПРН 10
Критично оцінювати результати професійної діяльності.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Педагогічна майстерність фахівця передвищої та вищої школи**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
З'ясувати напрями діяльності вчителя, викладача закладу вищої освіти, їх функціональні обов'язки; права і обов'язки суб'єктів освітнього процесу; основні вимоги, які ставить сучасне суспільство перед учителем початкової школи та викладачем вищої школи; сутність, компоненти і шляхи розвитку педагогічної майстерності.	ПРН 3
Оволодіти методами, організаційними формами і засобами організації освітнього процесу в початковій освіті; особливостями та інструментарієм.	ПРН 4
Вміти добирати оптимальні стилі і моделі педагогічного спілкування; менеджменту початкової освіти; професійно-педагогічної підтримки;	ПРН 5
Визначити напрямок власної професійної діяльності, його конкретні цілі і завдання на кожному етапі роботи; проектувати власну педагогічну траєкторію в початковій освіті; критично оцінювати свою діяльність;	ПРН 6
Керувати власним розвитком, проявами психічних станів, мімічною і пантомімічною виразністю, мовленням; формувати педагогічну увагу, спостережливість, уяву; вміння переконувати, навіювати, слухати молодших школярів та інших учасників освітнього процесу;	ПРН 9
Організувати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу із використанням технологій НУШ (супервізія, інтервізія)	ПРН 10
Організувати освітню діяльність в нестандартних умовах, здійснювати організацію освітнього процесу у початковій школі з використанням елементів інклюзивної освіти.	ПРН 12

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: самооцінювання, взаємооцінювання, індивідуальне та групове усне та письмове опитування, тестовий контроль, презентація самопідготовки, індивідуальний творчий науково-методичний проект, екзамен.

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за:

- національною диференційованою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно);
- 100-бальною шкалою;
- шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E, F, FX).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: вирішення педагогічних задач і комунікативних ситуацій, самостійна робота, творчо-аналітична робота, доповідь з презентацією, самоспрямована або

рекомендована неформальна освіта : тренінги, майстер-класи, семінари, лекції, майстерні, курси, вебінари, імітаційні та ділові ігри та ін.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає формулювання відповідей на теоретичні питання і вирішення педагогічних задач. Кожне завдання модульної контрольної роботи (4 теоретичних і 2 практичних завдання) оцінюється поокремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 40 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 10 балів (по 5 балів кожне практичне завдання). Разом – 50 балів. Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит в усній формі.

Результат семестрового контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 35) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає залік в усній формі. Максимальна оцінка на заліку – 100 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття		10		10
Індивідуальний творчий науково-методичний проєкт	2	20	2	20
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	2	10	2	10
Презентація, есе	2	10	2	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання студентів під час практичних/семінарських занять

Бали	Критерії оцінювання
1	Студентом дана неправильна відповідь на запитання. Він ухилився від аргументації, виявив незадовільні знання понятійного апарату, спеціальної літератури або взагалі нічого не відповів. Практично не знає психолого-педагогічної термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь.
2	Має уяву про психолого-педагогічну термінологію. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок на які не звертає уваги.
3	Студентом в цілому дана правильна відповідь на поставлене запитання. Проте він не зміг переконливо аргументувати її, помилився у використанні понятійного апарату, виявив низький рівень знання відповідних літературних першоджерел. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні психолого-педагогічні терміни. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань в вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки які при допомозі здатен виправити. Повністю відсутнє знайомство з інформацією що викладена в додатковій літературі.
3,5	Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою та довідниковою літературою. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отриманні при вивченні інших дисциплін.
4	На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Здатен контролювати свою діяльність. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі. Знайомий з психолого-педагогічними періодичними виданнями поточного року.
4,5	Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно використовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної літератури з предмету. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану навчально-виховного процесу в університеті.
5	Студентом дана правильна і вичерпна відповідь на поставлене запитання. При цьому виявлено високий рівень володіння понятійним апаратом, знання першоджерел. На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набуті знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач. Вільно використовує міжпредметні зв'язки, орієнтується у періодичній та монографічній літературі з предмету. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Бали	Критерії оцінки
10	З'явився на, зробив спробу виконати роботу. Проте, продемонстровано відсутність відповіді на питання, відсутність правильної відповіді.
15	Практично не знає термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання.
20	Має уявлення про категоріальний апарат. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні.
25	Знає основні терміни і поняття. Потребує сторонньої допомоги для відтворення систематизованого навчального матеріалу. Допускає типові помилки, які в разі допомоги, здатен виправити.
30	Знає основні терміни і поняття. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях які закладені у навчальні завдання.
35	На основі оволодіння матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію.
40	Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді.
45	Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно застосовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку.
50	На основі досконалого знання матеріалу предмету студент набуті знання, вміння та навички використовує при рішенні нестандартних задач. Вільно використовує між предметні зв'язки, легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-прогностичної діяльності.

Критерії оцінювання індивідуального творчого науково-методичного проєкту

Якість виконання індивідуального творчого науково-методичного проєкту та результати захисту оцінюються за шкалою оцінювання ECTS, відповідно до якої вихідною кількістю балів при рецензуванні і захисті наукового дослідження вважається 100 балів. За якість роботи і рівень наукової та практичної підготовки студента відповідно до національної шкали виставляються оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

«Відмінно» (90-100 балів) ставиться студентам за умови повного розкриття теми і мети дослідження, дотримання усіх вимог до виконання й оформлення проєкту, наявності в ній елементів самостійного наукового аналізу, чіткого формулювання результатів дослідження і логічних висновків, які розкривають поставлені завдання, творчого підходу до висвітлення досліджуваної проблеми, дотримання акуратності в оформленні проєкту. Доповідь студента на захисті логічна і змістовна, відображає зміст індивідуального творчого науково-методичного проєкту, проголошена вільно, відповіді на запитання правильні і логічно аргументовані.

«Добре» (70-89 балів) виставляється студенту, тема роботи якого розкрита, але мають місце незначні недоліки в оформленні теоретичної чи практичної частини дослідження, поверхово зроблений аналіз літературних джерел, недостатньо вдало сформульовані результати дослідження й висновки, робота загалом оформлена згідно з чинними вимогами, проте містить окремі несистематичні помилки та стилістичні огріхи. Доповідь на захисті логічна, але відображає не всі змістові акценти роботи, відповіді на запитання правильні і стислі.

«Задовільно» (50-69 балів) студент отримує, якщо недостатньо розкрита тема роботи, її зміст не відповідає в повній мірі меті дослідження, здійснено поверхневий аналіз теоретичних засад дослідження, наявний недостатній обсяг фактичного матеріалу, розділи мають реферативний характер, не містять аналізу літературних джерел та елементів наукового дослідження, висновки сформульовані з надмірною узагальненістю, має місце неправильне оформлення роботи. Доповідь на захисті прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання правильні і повні.

«Незадовільно» (0-49 балів) ставлять студенту у тому випадку, коли не розкрита тема

дослідження, мета і зміст роботи погано пов'язані між собою, відсутній аналіз літературних джерел, переважає описовість і реферативність матеріалу, виконання дослідження має випадковий, несистемний характер, висновки не видаються достовірними, мають місце суттєві огріхи в оформленні роботи. Доповідь на захисті прочитана, відповіді на запитання комісії неточні або неповні. Як правило, така робота до захисту не допускається.

Оцінювання якості виконаної роботи здійснюється за такими критеріями: актуальність обраної теми та ступінь її розробки; чіткість формулювання мети і завдань дослідження; повнота охоплення літературних джерел та наявність їх критичного огляду; творчий підхід до написання індивідуального творчого науково-методичного проекту та самостійність викладення матеріалу; якість та ґрунтовність наукового, теоретичного, методологічного та практичного аналізу визначеної проблеми; логічність та аргументованість отриманих результатів; дотримання вимог до оформлення структурних частин роботи; змістовність та логічність доповіді студента під час захисту про основні результати дослідження; правильність і чіткість відповідей на запитання членів комісії та осіб, присутніх на захисті.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Шляхи розвитку педагогічної майстерності вчителя початкової школи.

Тема 1. Зміст педагогічної майстерності сучасного вчителя початкової школи.

Педагогічна майстерність як компонент освітньо-кваліфікаційної програми та розділ педагогічної науки. Аналіз основних категорій курсу та встановлення структурно-логічних взаємозв'язків між ними.

Професійна майстерність, її складові. Елементи педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість, професійна компетентність, педагогічна техніка, педагогічний такт, педагогічна творчість (креативність), мовна культура. Критерії і рівні педагогічної майстерності: елементарний рівень, базовий рівень, досконалий рівень, творчий. Професійно важливі якості педагога.

Особливості педагогічної майстерності фахівця передвищої та вищої школи. Педагогічна майстерність та її структура. Психолого-педагогічна модель сучасного викладача. Складові професіограми викладача вищої школи. Професійна діяльність викладача: особливості, види, складові. Професійний потенціал педагога. Професіоналізм викладача. Діагностика і вимірювання

педагогічного професіоналізму. Критерії професіоналізму: суб'єктивні, об'єктивні, процесуальні, результативні. Рівні професіоналізму. Характеристика професійного образу фахівця передвищої та вищої школи. Педагогічна кваліметрія.

Тема 2. Сучасні можливості формування індивідуальної траєкторії розвитку професійної майстерності вчителя початкової школи.

Розрізнення змісту понять «професійне вдосконалення» та «самовдосконалення». Структурні компоненти самовдосконалення.

Чинники, що впливають на прагнення до професійного самовдосконалення (суб'єктивні - мотиви, спрямованість, здібності, професійні дії та уміння; об'єктивні – середовище; суб'єктивно-об'єктивні – пов'язані з іншими. Методи і прийоми професійного самовдосконалення. Поняття «акмеологія» в педагогічній діяльності.

Психолого-педагогічні основи процесу самовиховання фахівця передвищої та вищої школи. Основні вимоги до особистості вчителя-професіонала. Шляхи та засоби професійного самовиховання викладача. Критерії оцінки результатів самовиховання та його рівні.

Тема 3. Специфіка навчально-виховного процесу в сучасній школі.

Суспільне значення професії педагога та його діяльності. Структура педагогічної діяльності. Мета, предмет педагогічної діяльності. Способи, дії, прийоми педагогічного впливу. Способи заохочення і стимулювання студентів у ЗВО. Результати діяльності: пізнавальна активність студентів, знання, навички, вміння, самостійність у вирішенні професійних завдань, активна громадянська позиція. Форми організації навчально-виховного процесу в сучасній вищій школі. Взаємодії викладача і студентів у навчально-виховному процесі вищої школи.

Модуль 2. Майстерність педагогічної взаємодії

Тема 1. Педагогічне спілкування, його сутність і особливості.

Цілі педагогічного спілкування. Функції педагогічного спілкування (соціально-перцептивна, комунікативно-поведінкова, емоційна, соціальної само презентації). Стили педагогічного спілкування (авторитарний, демократичний, ліберальний). Структура педагогічного спілкування. Типові моделі спілкування. Умови ефективності професійного мовлення педагога. Вербальні засоби – стилістичні (риторичні), фігури, звертання, риторичні запитання, заохочувальні висловлювання, діалогізація мовлення, різноманітне використання інтонаційно-просодичних засобів, створення ефективної вербальної комунікації. Різновиди педагогічного мовлення. Функції мовлення педагога. Техніка мовлення педагога. Слухання (рівні, стилі, бар'єри, принципи). Дикція як чіткість вимови, шляхи її поліпшення. Професійні особливості голосу педагога.

Тема 2. Авторитет вчителя початкової школи.

Поняття про авторитет, імідж та акторська майстерність: суть та взаємозв'язки. Принципи і технології формування іміджу викладача. Складові іміджу. Шляхи створення творчого самопочуття викладача. Роль артистизму в процесі педагогічного спілкування та його функції: мотиваційна, мобілізаційна, атрактивна, фасилітаторська, стимуляційна, синтетична. Критерії формування педагогічних та артистичних здібностей.

Тема 3. Педагогічна майстерність вирішення конфліктних ситуацій

Поняття про конфлікти у педагогічних ситуаціях, особливості, причини виникнення, типи, рівні. Структура та аналіз конфлікту. Класифікація конфліктів. Форми проявів педагогічних конфліктів. Конфлікти конструктивні та деструктивні. Деякі аспекти педагогічного втручання у конфлікт. Об'єктивний аналіз конфліктної ситуації: учасники конфлікту; предмет конфлікту, об'єкт конфлікту, середовище. Педагогічний конфлікт та способи його вирішення. Після конфліктний період, як часткова нормалізація відносин або цілковита нормалізація відносин. Механізми та засоби «блокування» конфлікту.

Тема 4. Професійна етика та педагогічний такт вчителя початкової школи.

Структура та специфіка професійної етики (вчителя/викладача). Моральні норми організації педагогічної взаємодії викладача та студентів. Педагогічна деонтологія інклюзивної освіти.

Педагогічний такт його складові та форми вияву шляхидотримання. Такт як форма поведінки. Педагогічний такт як міра. Естетичний аспект такту. Особливості вибору педагогічного такту. Вибір тактики. Специфіка педагогічного такту. Вимоги педагогічної моралі.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
2-й семестр						
Модуль 1. Шляхи розвитку педагогічної майстерності вчителя початкової школи						
Тема 1. Зміст педагогічної майстерності сучасного вчителя початкової школи.	18	4	2			12
Тема 2. Сучасні можливості формування індивідуальної траєкторії розвитку професійної майстерності вчителя початкової школи.	22	8	2			12
Тема 3. Специфіка навчально-виховного процесу в сучасній вищій школі.	20	6	2			12
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	18	8			36
Модуль 2. Майстерність педагогічної взаємодії						
Тема 1. Педагогічне спілкування, його сутність і особливості.	16	4	2			10
Тема 2. Авторитет фахівця передвищої та вищої школи.	16	4	2			10
Тема 3. Педагогічна майстерність вирішення конфліктних ситуацій	12	2				10
Тема 4. Професійна етика та педагогічний такт сучасного вчителя.	14	4				10
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	60	14	6			40
Разом за семестр	120	32	14			76

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
2-й семестр						
Модуль 1. Шляхи розвитку педагогічної майстерності вчителя початкової школи						
Тема 1. Зміст педагогічної майстерності сучасного вчителя початкової школи	16,5	2	2			15
Тема 2. Сучасні можливості формування індивідуальної траєкторії розвитку професійної майстерності вчителя початкової школи	16,5	2	2			15
Тема 3. Специфіка навчально-виховного процесу в сучасній вищій школі.	18	2	4			15
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	51	6	8			45
Модуль 2. Майстерність педагогічної взаємодії						
Тема 1. Педагогічне спілкування, його сутність і особливості.	1,5	2	2			15
Тема 2. Авторитет вчителя початкової школи.	16,5	2				15
Тема 3. Конфлікти в педагогічній взаємодії..	17,5	2				15
Тема 4. Професійна етика та педагогічний такт вчителя початкової школи.	17,5	2	2			16
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	69	8	10			61
Разом за семестр	120	14	10			106

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Зміст педагогічної майстерності. Основні поняття і терміни.	2	2
2.	Шляхи розвитку професійної майстерності вчителя початкової школи	2	2
3.	Специфіка навчально-виховного процесу в сучасній школі.	2	2
4.	Особливості педагогічного спілкування вчителя початкової школи	2	
5.	Проблема педагогічного партнерства.		2
6.	Педагогічна культура вчителя початкової школи.	2	
7.	Педагогічний такт, артистизм, саморегуляція педагога.	2	
8.	Значення авторитету педагога у його професійній реалізації.	2	
9.	Самовиховання педагога – шлях формування педагогічної майстерності		2
Разом		14	10

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Права і обов'язки викладача, програми професійного зростання.	8	10
2	Професійний стандарт викладача. Шляхи підвищення кваліфікації сучасного викладача.	8	10
3	Основні характеристики педагогічної культури. Порівняльний аналіз їх із показниками загальної культури.	7	10
4	Вимоги до професійного спілкування у контексті полікультурності.	8	11
5	Психолого-педагогічні складові авторитету педагога.	7	10
6	Педагогіка партнерства: суть, шляхи реалізації	7	11
7	Попередження ризиків і конструктивне вирішення конфліктів у студентському освітньому середовищі.	7	11
8	Педагогічний такт, як стратегія поведінки викладача.	7	11
9	Психолого-педагогічні умови майстерності взаємодії в педагогічному спілкуванні.	7	11
10	Нові ролі та функції вчителя початкової школи в сучасних умовах.	8	11
Разом		74	106

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Проведення занять передбачає стандартно обладнані навчальні аудиторії та використання технічних засобів (комп'ютер, мультимедійне обладнання).

Мультимедійний кабінет (ноутбук Lenovo – 1 шт., проектори LCD-1шт.). Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: система електронного навчання Moodle; <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>, електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/>, офіційна пошта та сервіси Google в домені uzhnu.edu.ua, а також активно використовують сервіси Google: Gmail, Meet, Drive, Chat та інші.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Баранова Н.П. Тренінги для вчителів з педагогічної майстерності. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 159 с.
2. Брюховецька О.В. Педагогічна майстерність викладача вищої школи: навч.-метод. комплекс. Київ: АПН України, Ун-т менедж. освіти, 2009. 56 с
3. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача. К.:КНЕУ, 2005.
4. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація. К.: Академія, 2006.
5. Гін В.І. Прийоми педагогічної техніки. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2007. 176 с.
6. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І. В. Зайченка. . Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с
7. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Інклюзивна освіта : від основ до практики URL: http://lib.iitta.gov.ua/719179/1/Інклюзивна%20освіта_від%20основ%20до%20
9. Інклюзивна освіта : навчальний посібник : Київ ТОВ «Агентство «Україна». URL:: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvnenavchannya/posibniki/inkluziyavnz.pdf>
10. Кайдалова Л. Г. Педагогічна майстерність викладача: навчальний посібник / Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Харків: Вид-во НФаУ, 2009. - 140 с.

11. Кіліченко О. І. Основи педагогічної майстерності: модульно-рейтинговий підхід ІваноФранківськ, 2012. 206 с.
12. Коваленко О.Е. Комунікативні процеси в педагогічній діяльності: навч. посіб. Харків: Контраст, 2008. - 112 с.
13. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: Навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
14. Марченко О.Г. Основи педагогічної майстерності. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 112 с.
15. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. : навчальний посібник. К.: ВАТ «КДНК», 2001. 264 с.
16. Навчально-методичні матеріали для самостійної роботи з «Педагогічна майстерність» для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» / Г.М. Розлуцька. – Ужгород: «Говерла», 2020. 56 с.
17. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczercziya.pdf>
18. . Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник О. М. Отич. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 208 с
19. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2003.
20. Педагогічна майстерність / За ред. В.М. Гринькової, С.Т. Золотухіної. Харків «ОВС», 2006.
21. Педагогічна майстерність підручник / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 1997.
22. Педагогічна майстерність учителя: навчальний посібник / За ред. проф. В.М. Гриньової, С.Т. Золотухіної. Вид. 2-е, випр. і доп. Харків: «ОВС», 2006. — 224 с.
23. Педагогічна майстерність: підручник / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 2004.
24. Педагогічна майстерність: підручник / Ред. Біда Л.О. – К.: Вища школа, 1997.
25. Педагогічна майстерність: хрестоматія / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 2006.
26. Педагогічна творчість і майстерність: хрестоматія / укл. Н.В. Гузій. – К.: ІЗИН, 2000.
27. Педагогічна майстерність учителя: навчальний посібник / За ред. проф. В.М. Гриньової, С.Т. Золотухіної. Вид. 2-е, випр. і доп. Харків: «ОВС», 2006.
28. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти —К.:Видавничий Дім «Слово», 2004.— 616 с.Профілактика синдрому емоційного вигорання педагогів / уклад. А.Г.Дербеньова, А.В. Кунцевська. – Х.: Вид. група «Основа», 2009. – 223 с.
29. Порадник для вчителя: навчально-методичні матеріали. – К., 2017. <http://nus.org.ua/articles/vchyteli-ne-propustit-navchalno-metodychnyj-posibnyk-poradnyk-dlya-vchytelya/>
30. Професійна мобільність учителя початкової школи: курс лекцій, опорні схеми / Автор-упорядник: О.І.Кіліченко. – Івано-Франківськ, 2017. – 112 с.
31. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
32. Сучасний педагог <http://www.horting.org.ua/node/1436>
33. Теслюк В.М. Основи педагогічної майстерності : навчальний посібник. / В.М.Теслюк, П.Г. Лузан, Л.М. Шовкун. – К. : ДАККіМ, 2010.
34. Теслюк В.М. Основи педагогічної майстерності: підручник. – К.: Видавництво Ліра-К, 2015. – 340 с.
35. Туріщева Л.В. Творчість у педагогічній діяльності / Л.В. Туріщева. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 128 с.
36. Федорчук В.В. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник / В.В. Федорчук— Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д., 2008. – 140 с.
37. Шевченко О.А., Хозраткулова І.А. Тренінги професійного становлення молодих педагогів. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 112 с.
38. Ягупов В.В. Педагогіка. : підручник. / В. В. Ягупов– К.: Либідь, 2002.

Допоміжна література

1. Аналіз продуктів навчально-методичної роботи вчителів у Закарпатті (1919 – 1938 рр): збірник наукових праць / Г. М. Розлуцька. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2016. Випуск 29. С.323-324.

2. Гриньова, М. В. (2018). Педагогічна майстерність учителя як основа педагогіки добра І. А. Зязюна. Імідж сучасного педагога. (6 (183), 14–18. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2018-6\(183\)-14-18](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2018-6(183)-14-18).
3. Інноваційне освітнє середовище як необхідна умова підготовки сучасного вчителя / Г. М. Розлуцька // Матеріали науково-практичної конференції «Сучасна освіта у гуманістичній парадигмі». Керч: РВВ КДМТУ. 2013. С. 138-140.
4. Інновації в освіті: комплексне розуміння складових та шляхи ефективності їх реалізації / Г. М. Розлуцька, В.В. Туряниця, М.В. Опачко // Зб. наук. праць за матеріалами IV заочної наук.-практ. конференції «Педагогічні інновації у фаховій освіті». Випуск 4. Ужгород: УжНУ, 2014. С. 248-258.
5. Полікультурна підготовка вчителя початкової школи як важлива умова ефективної міжкультурної взаємодії / І.В. Козубовська, С.Т. Васьків, Г. М. Розлуцька // Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. пр. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2019. Вип. 28. С. 54–55.
6. Освітній простір в контексті полікультурності / Г. М. Розлуцька // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». Ужгород, 2010. Вип. 19. С.211-214.
7. Формування педагогічного професіоналізму в умовах навчання у вищих освітніх закладах / Г. М. Розлуцька // Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – Ужгород, 2008. – Вип. 14. – С.130 – 132.
8. Педагогіка партнерства як стрижень професійності педагога нової формації / Г. М. Розлуцька, Н.І.Костак, М.І.Шаркаді // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентноспроможності фахівців в умовах євроінтеграції» - Мукачево. 2019. С. 83–84.
9. Особливості організації освітнього середовища початкової освіти з урахуванням взаємодії соціальних інститутів / Г. М. Розлуцька, М.О. Сокол // Обрії : наук.-метод. журнал. Івано-Франківськ, 2020. Том 50 №1. С. 127–130.
10. Трансформація принципу культуровідповідності у організації толерантного освітнього простору / Г. М. Розлуцька, М.О. Сокол, І.І. Іваничко // Problems and Innovations in Science. Abstracts of the 1st International scientific and practical conference. Nika Publishing. London, Great Britain. 2020. V.2 Pp. 95-100.
11. Multiculturalism in Intercultural Tolerant Communication of Innovative Educational Space of Ukrainian Preschool / Rozlutska Galyna, Mariana Sokol, Ömer Mert Denizci, Olha Hvozdyak, Fedorovych Anna, Palasevych Iryna // International Journal of Applied Exercise Physiology. 2020. Vol. 9. № 10 P. 141-146.
12. Formation of Cognitive Flexibility as a Basic Competence of the Future Teacher's Multicultural Personality Space and Culture / Savchuk Borys P., Kondur Oksana S., Rozlutska Galyna M., Olena V. Kohanovska, Marianna V. Matishak, Halyna V. Bilavych. Space and Culture, India, 8(3), 48-57.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
2. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
3. http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/
4. http://pidruchniki.ws/15811026/pedagogika/etapi_pedagogichnogo_protsezu
5. <http://www.chl.kiev.ua/cgi-bin/sp/>
6. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/info_lib.html
7. <http://lib.pu.if.ua/>
8. <http://vchytel.info/pedahohichne-proektuvannya-uroku1/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)